

TEKST

DEEL III: WEGMARKERINGEN

INHOUDSOPGAVE

0. ALGEMEENHEDEN	5
1. MARKERINGEN DIE DE RAND VAN DE RIJBAAN AANDUIDEN	5
● WERKELIJKE RAND (PLAAT 3).....	5
● DENKBEELDIGE RAND (PLAAT 3).....	5
2. RIJSTROOK- EN LANGSMARKERINGEN	6
● ALGEMEEN: MARKERINGEN DIE DE RIJSTROKEN AANDUIDEN	6
A. <i>Doorlopende streep (plaat 7)</i>	6
B. <i>Onderbroken streep (plaat 7)</i>	6
C. <i>Naderingsmarkering (plaat 8)</i>	7
D. <i>Naast elkaar getrokken doorlopende en onderbroken streep (plaat 9)</i>	7
E. <i>Spitsstrookmarkering op autosnelwegen (plaat 9)</i>	7
F. <i>Markeringen die een rijstrook aanduiden, voorbehouden aan voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer en aan voertuigen bestemd voor het ophalen van leerlingen (plaat 10)</i>	7
G. <i>Afbakening van de bijzonder overrijdbare bedding, voorbehouden aan de voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer (plaat 11)</i>	8
● SYMBOOL WOON-WERKVERKEER (PLAAT 12).....	8
3. VOETGANGERS	9
A. <i>Oversteekplaatsen voor voetgangers (plaat 17)</i>	9
4. FIETSERS	9
● OVERLANGSE MARKERINGEN DIE HET FIETSPAD AANDUIDEN- AFMETINGEN	9
A. <i>Enkelrichtingsfietspad (plaat 21)</i>	9
B. <i>Aslijn dubbelrichtingsfietspad doorlopend (plaat 22)</i>	9
C. <i>Aslijn dubbelrichtingsfietspad onderbroken (plaat 22)</i>	10
D. <i>Voorsortingsstroken voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsers (plaat 23)</i>	10
E. <i>Combinatiemogelijkheden (platen 24-28)</i>	10
● DWARSMARKERINGEN - AFMETINGEN	10
A. <i>Oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (plaat 29)</i> 10	
B. <i>Opstelvak voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (OFOS) (plaat 30)</i> 11	
C. <i>OFOS-variant (plaat 30)</i>	11
● FIETSSYMBOL (PLAAT 31).....	11
5. GEREGLDE DIENSTEN VOOR OPENBAAR VERVOER.....	11
● MARKERING VAN BUSHALTES - AFMETINGEN (PLATEN 35-37).....	11
● OVERLANGSE MARKERINGEN RIJSTROOK VOOR Bussen (PLAAT 38).....	12
● VRIJLIGGEND FIETSPAD TER HOOGTE VAN EEN BUSHALTE (PLAAT 39).....	12
● OVERLANGSE MARKERINGEN DIE EEN FIETSPAD AANDUIDEN TER HOOGTE VAN EEN BUSHALTEHAVEN (PLATEN 40 EN 41).....	12
● DAMBORDMARKERING (PLAAT 42).....	12
6. PIJLEN	13
● VOORSORTERINGSPIJLEN (PLATEN 47-52).....	13
● VOORSORTERINGSPIJLEN ROTONDE (PLAAT 53 - 58).....	13
● RIJSTROOKVERMINDERINGSPIJL (PLAAT 59-62)	14
● PIJLEN OP HET FIETSPAD	14
A. <i>Dubbele fietspadpijl (plaat 63)</i>	14
B. <i>Voorsortingspijl fietser (plaat 64)</i>	14

7. KRUISPUNTEN	15
● DWARSMARKERINGEN – AFMETINGEN.....	15
A. <i>Stopstreep (plaat 69)</i>	15
B. <i>Streep gevormd door witte driehoeken (plaat 69)</i>	15
C. <i>Stop recht (plaat 70)</i>	16
D. <i>Stop schuin (plaat 71)</i>	16
E. <i>Driehoek op rijbaan recht (plaat 72)</i>	16
F. <i>Driehoek op rijbaan schuin (plaat 73)</i>	16
G. <i>Driehoek op fietspad (plaat 74)</i>	16
8. DIVERSEN	16
● DWARSMARKERINGEN – AFMETINGEN.....	16
A. <i>Ribbelstroken (plaat 79)</i>	16
B. <i>Tussenafstanden ribbelstroken (plaat 80)</i>	16
C. <i>Afremmingsstrepen (plaat 81)</i>	17
● MARKERINGEN VAN VERKEERSGELEIDERS EN VERDRIJINGSVLAKKEN (PLAAT 82 – 84)	17
● OVERGANGSCURVE VAN N–RIJSTROKEN NAAR (N–1) RIJSTROKEN (PLAAT 85)	17
● ASVERSCHUIVING ALS POORT – SNELHEIDSREDUCTIE (PLAAT 86)	17
● ANDERE MARKERINGEN.....	18
A. <i>Aanduiding maximaal toegelaten snelheid 50 km/u – bebouwde kom (plaat 87)</i>	18
B. <i>Aanduiding maximaal toegelaten snelheid 30 km/u – bebouwde kom (plaat 88)</i>	18
C. <i>Aanduiding A21 oversteekplaats voor voetgangers (plaat 89)</i>	18
D. <i>Aanduiding A23 plaats waar veel kinderen komen (plaat 90)</i>	19
E. <i>Aanduiding A49 kruising van een openbare weg door één of meer in de rijbaan aangelegde sporen (plaat 91)</i>	19
F. <i>Markering die een verhoogde inrichting afbakent (plaat 92)</i>	19
G. <i>Parkeerplaatsen (plaat 93)</i>	19
H. <i>Parkeerplaatsen buiten de rijbaan (plaat 93)</i>	19
I. <i>Symbool “Personen met een handicap” (plaat 94)</i>	20
J. <i>Visgraatmarkering (plaat 95)</i>	20
9. TOEPASSINGEN.....	21
● MARKERINGEN OP AUTOSNELWEGEN	21
A. <i>Overlangse markering (plaat 99)</i>	21
B. <i>Markeringen van een invoegstrook (plaat 100)</i>	21
C. <i>Markeringen van een oprit met verbreding van de rijbaan (plaat 101)</i>	21
D. <i>Markeringen van een afrit met versmalling van de rijbaan (plaat 102)</i>	21
E. <i>Markeringen van een uitvoegstrook (plaat 103)</i>	21
F. <i>Markeringen van een tweesprong in de afrit van een verkeerswisselaar (plaat 104)</i>	22
G. <i>Markeringen van een dicht bij elkaar gelegen op- en afrit (plaat 105)</i>	22
H. <i>Overgang van 3 tot 2 rijstroken (plaat 106)</i>	22
I. <i>Uitrit met 2 rijstroken onderbroken streep (plaat 107)</i>	22
J. <i>Uitrit met 2 rijstroken doorlopende streep (plaat 107)</i>	22
K. <i>Uitrit met 1 rijstrook overgaand in 2 rijstroken (plaat 107)</i>	23
● OVERLANGSE MARKERINGEN OP GEWONE WEGEN	23
A. <i>Rijbaan met 2 rijstroken (plaat 109)</i>	23
B. <i>Rijbaan met 3 rijstroken (plaat 110)</i>	23
C. <i>Rijbaan met 3 rijstroken en zone voor linksafslaand verkeer buiten de kruispunten (plaat 111)</i>	23
D. <i>Rijbaan met 3 rijstroken en centrale zone zonder linksafslaand verkeer buiten de kruispunten (plaat 111)</i>	23
E. <i>Met 3 rijstroken (platen 112 en 113)</i>	23
F. <i>Met 2 rijstroken (platen 114 en 115)</i>	24
G. <i>Overgang van 3 tot 2 rijstroken (plaat 116)</i>	24
H. <i>Overgang van 2x2 tot 2x1 rijstroken (platen 117 en 118)</i>	24
I. <i>Overgang van 4 tot 2 rijstroken (plaat 119)</i>	24

J. *Overgang van 4 tot 3 rijstroken (plaat 120)*..... 24

0. ALGEMEENHEDEN

De zichtbaarheid van de wegmarkeringen is van primordiaal belang voor het verkeer daar zij de verkeersveiligheid bevordert, een betere geleiding verschaft aan de weggebruikers en een vlotter verkeersverloop verzekert.

De wegmarkeringen worden aangewend om:

- de verschillende rijstroken duidelijk zichtbaar te maken;
- de door de weggebruikers te volgen gedragslijn voor te schrijven;
- de ter plaatse bestaande reglementering te verduidelijken.

De wegmarkeringen zijn wit, uitgezonderd de onderbroken streep, die de werkelijke rand van de rijbaan aanduidt, die geel is.

De wegmarkeringen zijn steeds lichtweerkaatsend.

1. MARKERINGEN DIE DE RAND VAN DE RIJBAAN AANDUIDEN

• Werkelijke rand (plaat 3)

- a) Een doorlopende streep mag op de werkelijke rand van de rijbaan, op een trottoirband of op de boordsteen van een verhoogde berm aangebracht worden om deze beter zichtbaar te maken.

De doorlopende streep is wit en haar breedte is voor zover ze ter hoogte van de rand van de rijbaan wordt aangebracht, ongeveer:

- 0,15 m op gewone wegen;
- 0,30 m op autosnelwegen.

- b) Een onderbroken streep mag op de werkelijke rand van de rijbaan, op een trottoirband of op de boordsteen van een verhoogde berm aangebracht worden. Langs deze streep is het parkeren op de rijbaan verboden.

De onderbroken streep is geel en haar breedte is voor zover ze ter hoogte van de rand van de rijbaan wordt aangebracht, ongeveer 0,15 m op gewone wegen.

De lengte van de trekken en de tussenafstanden zijn gelijk en bedragen 0,50 m tot 1,25 m.

• Denkbeeldige rand (plaat 3)

Een brede doorlopende streep mag op de rijbaan aangebracht worden om de denkbeeldige rand van de rijbaan aan te duiden.

Het aan de andere kant van deze streep gelegen deel van de openbare weg is voorbehouden voor het stilstaan en parkeren, behalve op autosnelwegen en autowegen. Het begin en het einde van deze parkeerzone mogen aangeduid worden door een witte doorlopende dwarsstreep.

De brede doorlopende streep is wit en haar breedte is ongeveer:

- 0,20 m op gewone wegen zonder rijstroken;
- 0,25 m op gewone wegen met rijstroken;
- 0,30 m op autosnelwegen.

2. RIJSTROOK- EN LANGSMARKERINGEN

• Algemeen: markeringen die de rijstroken aanduiden

De overlangse markeringen die de rijstroken aanduiden, voorzien in artikel 72 van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, mogen slechts aangebracht worden indien de rijstroken ten minste 2,75 m breed zijn, behoudens bij het naderen van een kruispunt. In bijzondere gevallen wanneer het noodzakelijk is om rijstroken met een breedte kleiner dan 2,75 m aan te duiden, moeten op die rijstroken de breedte of het gewicht van de voertuigen, lading inbegrepen, alsmede de snelheid tot ten hoogste 50 km/u beperkt worden.

A. Doorlopende streep (plaat 7)

De doorlopende streep betekent dat het voor iedere bestuurder verboden is deze te overschrijden. Bovendien is het verboden links van een doorlopende streep te rijden wanneer deze de twee rijrichtingen scheidt.

Indien de doorlopende streep wordt getrokken in de bochten of op de top van de hellingen van de rijbanen met twee of drie rijstroken, mag zij slechts onderbroken worden op de kruispunten. Op de rijbanen met ten minste vier rijstroken mag de doorlopende streep buiten de kruispunten onderbroken worden, indien in het midden van de rijbaan een wachtzone kan worden ingericht voor de bestuurders die naar links afslaan, zonder het aantal doorgaande rijstroken te verminderen.

De doorlopende streep is wit en haar breedte is ongeveer:

- 0,15 m op gewone wegen;
- 0,20 m op autosnelwegen.

De doorlopende streep moet aangebracht worden om de mogelijke inhaalmanoeuvres van de bestuurders, die gevaarlijk zijn wegens het beperkte vrij uitzicht op het rijbaanvak, te verbieden.

B. Onderbroken streep (plaat 7)

De onderbroken streep betekent dat het iedere bestuurder verboden is deze te overschrijden, behalve om in te halen, om links af te slaan, om te keren of om van rijstrook te veranderen.

De onderbroken streep is wit en haar breedte is ongeveer:

- 0,15 m op gewone wegen;
- 0,20 m op autosnelwegen.

De trekken zijn ongeveer 2,50 m lang en hebben ongeveer 10 m tussenafstand. De onderbroken streep wordt aangebracht om de verschillende rijstroken op een rijbaan te verduidelijken.

C. Naderingsmarkering (plaat 8)

De naderingsmarkering is een onderbroken streep, waarvan de trekken korter en dichter bij elkaar getrokken zijn, die aangebracht wordt bij het naderen van een doorlopende streep.

De naderingsmarkering is wit en haar breedte bedraagt ongeveer:

- 0,15 m op gewone wegen als rijstrookafscheiding;
- op autosnelwegen: 0,20 m als rijstrookafscheiding en 0,30 m als scheiding tussen de op- of afrit.

De trekken zijn ongeveer 1 m lang en hebben ongeveer 1,50 m tussenruimte.

De naderingsmarkering als rijstrookafscheiding wordt in principe uitgevoerd over een lengte van een 75 m en 105 m op rijbanen waar de hoogst toegelaten snelheid hetzij respectievelijk kleiner is dan of gelijk is aan 50 km/u, hetzij groter is dan 50 km/u. Deze naderingsmarkering is niet verplicht in de bebouwde kommen en in de nabijheid van de kruispunten.

D. Naast elkaar getrokken doorlopende en onderbroken streep (plaat 9)

Wanneer een doorlopende en een onderbroken streep naast elkaar getrokken zijn, moet de bestuurder alleen rekening houden met de streep die zich aan zijn kant bevindt. De bestuurders die deze strepen overschreden hebben om in te halen, mogen ze evenwel opnieuw overschrijden om hun normale plaats op de rijbaan te hernemen.

Deze strepen zijn wit en hun breedte is ongeveer:

- 0,15 m, met een tussenruimte van ongeveer 0,10 m op gewone wegen;
- 0,20 m, met een tussenruimte van ongeveer 0,20 m op autosnelwegen.

E. Spitsstrookmarkering op autosnelwegen (plaat 9)

Deze markering wordt gebruikt voor rijstroken die niet permanent toegankelijk zijn, maar slechts toegankelijk zijn door middel van dynamische signalisatie tijdens druk verkeer of spitsverkeer.

De strepen zijn wit en hun breedte is ongeveer 0,20 m.

De trekken zijn ongeveer 10 m lang en hebben ongeveer 2,50 m tussenafstand (plaat 9).

F. Markeringen die een rijstrook aanduiden, voorbehouden aan voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer en aan voertuigen bestemd voor het ophalen van leerlingen (plaat 10)

Op een rijbaan met het verkeersbord "F 17" is de rijstrook die afgebakend is met brede onderbroken strepen en waarin het woord "BUS" is aangebracht, voorbehouden aan voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer en aan

voertuigen bestemd voor het ophalen van leerlingen. De prioritaire voertuigen mogen in deze rijstrook rijden wanneer een dringende opdracht het rechtvaardigt. Taxi's mogen eveneens deze strook volgen.

De andere voertuigen mogen hierin slechts rijden om van richting te veranderen.

De onderbroken streep is wit en bestaat uit trekken van ongeveer 0,30 m breedte en van ongeveer 2,50 m lengte met tussenafstanden van ongeveer 1 m.

In de rijstrook die aan deze voertuigen is voorbehouden, moet het woord "BUS" en het verkeersbord "F 17" na elk kruispunt worden herhaald. Indien de afstand tussen twee opeenvolgende kruispunten groter is dan 500 m, moet het woord "BUS" om de 250 m herhaald worden.

Het woord "BUS" wordt aangebracht op de rijstrook voorbehouden aan voertuigen zoals voorzien op plaat 10 van dit deel.

Indien bijkomend fietsers facultatief worden toegelaten op de busstrook (enkel binnen de bebouwde kom) mag het fietssymbool (in de afmetingen 1m53 op 0,90 m) op het wegdek van de busstrook worden gemarkeerd. Zie hiervoor plaat 31.

Indien bijkomend woon-werkverkeer wordt toegelaten op de busstrook mag het symbool woon-werkverkeer op het wegdek van de busstrook worden gemarkeerd.

G. Afbakening van de bijzonder overrijdbare bedding, voorbehouden aan de voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer (plaat 11)

De ononderbroken streep, die deze bedding afbakt, is 0,20 m breed.

Deze markering is wit. Ze wordt aangebracht over de gehele lengte van de bedding behalve op plaatsen waar gebruik is gemaakt van de dambordmarkering bedoeld in plaat 42.

Indien bijkomend fietsers facultatief worden toegelaten op de bijzondere overrijdbare bedding mag het fietssymbool (in de afmetingen 1m53 x 0,90 m) op het wegdek van de busstrook gemarkeerd worden. Zie hiervoor plaat 31.

Indien bijkomend woon-werkverkeer wordt toegelaten op de busstrook mag het symbool woon-werkverkeer op het wegdek van de busstrook worden gemarkeerd.

• Symbool woon-werkverkeer (plaat 12)

De afmetingen van het symbool woon-werkverkeer dat als facultatief opschrift op de busstrook of bijzondere overrijdbare bedding kan worden aangebracht bedragen 1m50 x 1m50.

3. VOETGANGERS

A. Oversteekplaatsen voor voetgangers (plaat 17)

De oversteekplaatsen voor voetgangers worden afgebakend door banden, evenwijdig met de as van de rijbaan.

Deze markering is wit. De breedte van de stroken en hun tussenafstand is ongeveer 0,50 m.

Zij hebben een lengte van ten minste:

- 3 m op de wegen waar de hoogst toegelaten snelheid lager is dan of gelijk aan 70 km/u;
- 4 m op de wegen waar een hogere snelheid dan 70 km/u wordt toegelaten.

4. FIETSERS

• Overlangse markeringen die het fietspad aanduiden - afmetingen

A. Enkelrichtingsfietspad (plaat 21)

Het deel van de openbare weg dat afgebakend is door twee evenwijdige onderbroken strepen en dat niet breed genoeg is voor het autoverkeer, is een fietspad.

De onderbroken streep is wit en bestaat uit trekken van ongeveer 0,15 m breedte en van ongeveer 1,25 m lengte met tussenafstanden van ongeveer 1,25 m.

Op kruispunten moeten deze markeringen worden aangebracht wanneer het fietspad deel uitmaakt van een openbare weg gesignaleerd door de verkeersborden B9 of B15 en het fietspad na het kruispunt verder loopt.

De afbeelding van een fiets mag op een fietspad aangebracht worden (plaat 31). De afmetingen variëren naargelang de beschikbare ruimte ter plaatse.

Er wordt geen nominale breedte van een fietspad opgegeven. Hiervoor wordt verwezen naar de waarden opgegeven in de toepasselijke vademecums.

B. Aslijn dubbelrichtingsfietspad doorlopend (plaat 22)

Een dubbelrichtingsfietspad kan niet met markering, maar slechts door een verkeersbord D7 aangeduid worden. Wel is het mogelijk een aslijn hiervan te markeren.

Het aanbrengen van een doorlopende aslijn van een dubbelrichtingsfietspad is facultatief. Indien ze wordt aangebracht is deze ongeveer 0,15 m breed.

C. Aslijn dubbelrichtingsfietspad onderbroken (plaat 22)

Een dubbelrichtingsfietspad kan niet met markering, maar slechts worden aangeduid door een verkeersbord D7. Wel is het mogelijk een aslijn hiervan te markeren.

Het aanbrengen van een onderbroken aslijn van een dubbelrichtingsfietspad is facultatief. Indien ze wordt aangebracht is deze ongeveer 0,15 m breed. Ze bestaat uit trekken van 1,25 m lang met tussenafstanden van ongeveer 1,25 m.

D. Voorsortingsstroken voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsers (plaat 23)

De voorsortingsstrook moet minstens 1 m breed zijn, markering inbegrepen. Op de voorsortingsstrook voor fietsers wordt het symbool van een fiets aangebracht (plaat 31) en voorsortingspijlen (plaat 62). De tussenafstand tussen de pijlen wordt aangepast aan de plaatsgesteldheid.

E. Combinatiemogelijkheden (platen 24-28)

Het verdient geen aanbeveling het fietspad van de rijstrook te scheiden zonder markering. In dit opzicht genieten enkel type B, type D en type G de voorkeur.

Platen 24 tot 28 geven de theoretische combinatiemogelijkheden weer van een fietspadmarkering, rijstroken en/of parkeerstroken en / of een niet verharde berm. Er wordt hierbij vanuit gegaan dat bij eenzelfde verharding de scheidingslijn in het midden de denkbeeldige rand van de rijbaan beslaat, waarachter ruimte bestaat om te parkeren.

Indien met eenzelfde verharding het fietspad van de rijstrook wordt gescheiden door een doorlopende lijn is er geen denkbeeldige rand van de rijbaan gezien het fietspad sowieso buiten de rijbaan ligt en men hier dus niet kan parkeren. In geval de parkeerstrook naast het fietspad is aangebracht, bedraagt de doorlopende markering die de scheiding tussen rijstrook en fietspad / parkeerstrook vormt, 0,15 m (= werkelijke rand) en niet 0,25 m (= denkbeeldige rand) (zie plaat 26).

• Dwarsmarkeringen – Afmetingen

A. Oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (plaat 29)

De oversteekplaatsen die de fietsers en de bestuurders van tweewielige bromfietsen moeten volgen om de rijbaan over te steken, worden afgebakend door twee onderbroken strepen gevormd door vierkanten of parallellogrammen.

Deze markering is wit. De afstand tussen de twee onderbroken strepen is ten minste 1 m (= 2 m met de markering inbegrepen). De tussenruimte kan evenwel teruggebracht

worden tot ten minste 0,80 m (= 1,80 m met de markering inbegrepen) indien het een eenrichtingsfietspad is.

Deze onderbroken strepen worden gevormd door vierkanten of parallellogrammen met als zijde ongeveer 0,50 m en met een tussenafstand van ongeveer 0,50 m.

B. Opstelvak voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (OFOS) (plaat 30)

De lengte van het opstelvak moet minimum 4 m bedragen. Naast de rijstrook voor het autoverkeer wordt een toeleidend fietspad gemarkeerd volgens de gangbare fietspadbreedte, met een minimum van ongeveer 1 m breed, behalve wanneer de rijstrookbreedte daardoor minder dan 2,50 m zou bedragen. In dat geval wordt beter geen OFOS (Opgeblazen FietsOpStelstrook) gemarkeerd omdat deze sowieso dan niet vlot bereikbaar is voor de fietser.

Het toeleidend fietspad moet minimum 15 m lang zijn.

Indien het toeleidend fietspad in rode kleur is uitgevoerd, wordt de opstelstrook eveneens rood ingekleurd.

De afbeelding van het symbool van een fiets (plaat 31) wordt in het midden van de OFOS aangebracht

C. OFOS-variant (plaat 30)

Indien het toeleidend fietspad in rode kleur is uitgevoerd, wordt de OFOS-variant eveneens rood ingekleurd.

De afbeelding van het symbool van een fiets op de OFOS-variant wordt aangebracht in het zicht van het toeleidend fietspad.

• Fietssymbool (plaat 31)

Het fietssymbool kent twee verschillende maten naargelang de beschikbare ruimte (1,53 m x 0,90 m) of (0,765 m x 0,45 m).

5. GEREDELDE DIENSTEN VOOR OPENBAAR VERVOER

• Markering van bushaltes – afmetingen (platen 35-37)

Aan tram- en autobushaltes mag de zone, waar het parkeren verboden is overeenkomstig het artikel 25.1.2° van het algemeen verkeersreglement op de politie van het wegverkeer, aangeduid worden door opschriften.

De markeringen met gearceerde omkaderingen worden gebruikt voor markeringen van bushaltes buiten de rijbaan, waar geen infrastructurele haltehaven is aangelegd (zie hiervoor de dienstorder van 26 maart 2012 MOW/AWV/2012/5 "Inplanting en inrichting van halteplaatsen voor openbaar vervoer langs gewestwegen").

De verlengde markering laat toe een paar standaard of stadsbussen tezelfdertijd of een gelede bus te halteren (plaat 36).

Bij halteren op de rijbaan worden enkel nog de letters BUS vermeld zonder gearceerde omkadering (plaat 37).

• **Overlangse markeringen rijstrook voor bussen (plaat 38)**

Plaat 38 geeft de markering weer van een rijstrook voorbehouden aan voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer en aan voertuigen bestemd voor het ophalen van leerlingen.

• **Vrijliggend fietspad ter hoogte van een bushalte (plaat 39)**

Plaat 39 geeft een fietspad weer, aangegeven door het verkeersbord "D 7" (vrijliggend fietspad) en gelegen ter hoogte van een autobushalte. Het fietspad wordt daar omgebogen om zo een voldoende brede berm / perron ($\pm 2,50$ m) te realiseren waarop de reizigers in veiligheid kunnen wachten (zie hiervoor de dienstorder van 26 maart 2012 MOW/AWV/2012/5 "Inplanting en inrichting van halteplaatsen voor openbaar vervoer langs gewestwegen").

Op deze plaats kan gebeurlijk een schuilhuisje opgericht worden.

• **Overlangse markeringen die een fietspad aanduiden ter hoogte van een bushaltehaven (platen 40 en 41)**

Platen 40 en 41 geven een gemarkeerd fietspad weer ter hoogte van een autobushalte. Indien een parkeer- of een vluchtstrook gelegen is langs een gemarkeerd fietspad wordt de autobushalte in deze strook aangebracht waar dan op die plaats het parkeren plaatselijk opgeheven wordt (plaat 40, figuur A en plaat 41, figuur C).

Er wordt verder verwezen naar de dienstorder van 26 maart 2012 MOW/AWV/2012/5 "Inplanting en inrichting van halteplaatsen voor openbaar vervoer langs gewestwegen".

• **Dambordmarkering (plaat 42)**

Deze markering bestaat uit witte vierkanten met een zijde van ongeveer 0,50 m. Zij mogen slechts gebruikt worden om de plaats af te bakenen voorbehouden aan voertuigen voor geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer op een bijzondere overrijdbare bedding of om eigen beddingen en bijzonder overrijdbare beddingen met elkaar te verbinden. (Deze situatie doet zich hoofdzakelijk voor op kruispunten en uitzonderlijk buiten de kruispunten waar bijvoorbeeld de eigen bedding aan de rechterkant van de openbare weg de rijbaan kruist om verder te lopen in een middenberm). Deze markering mag niet gebruikt worden wanneer de markering ter afbakening van de bijzondere overrijdbare bedding is aangebracht.

6. PIJLEN

• Voorsorteringspijlen (platen 47-52)

De voorsorteringspijlen mogen bij het naderen van een kruispunt aangebracht worden. Deze pijlen duiden de rijstrook aan die de bestuurders moeten volgen om in de door de pijlen aangewezen richting te rijden.

Op het kruispunt moeten de bestuurders bovendien één van de richtingen volgen die aangewezen zijn op de rijstrook waarin zij zich bevinden.

Telkens wanneer de plaatsgesteldheid het toelaat, moeten voor het kruispunt ten minste drie opeenvolgende voorsorteringspijlen worden aangebracht. De tussenafstand tussen de overeenstemmende punten bedraagt in beginsel ongeveer 20 m. De laatste pijl bevindt zich op ten hoogste 10 m van het kruispunt.

Op het kruispunt mag de afstand tussen de opeenvolgende pijlen worden vermindert en aangepast aan de plaatsgesteldheid. Deze pijlen zijn ongeveer 5 m lang.

- De voorsorteringspijlen zijn wit en hun lengte is ongeveer: 5 m op de wegen waar de hoogste toegelaten snelheid lager is dan of gelijk is aan 70 km/u (platen 47, 48 en 49);
- 7,50 m op de wegen waar een hogere snelheid dan 70 km/u wordt toegelaten (platen 50, 51 en 52).

De voorsorteringspijlen worden niet aangebracht indien deze pijlen een bevestiging van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer inhoudt.

Indien in de nabijheid van en voor een kruispunt een bijkomende rijstrook wordt toegevoegd aan een rijbaan, worden voorsorteringspijlen in deze rijstrook aangebracht. Evenwel indien er wegens plaatsgebrek geen bijkomende rijstrook kon aangelegd worden en wegens het grote aantal afslaande voertuigen het toch noodzakelijk is een rijstrook van deze rijbaan voor te behouden in de betrokken richting, worden voorsorteringspijlen in deze rijstrook aangebracht.

• Voorsorteringspijlen rotonde (plaat 53 – 58)

De voorsorteringspijlen “rotonde” laten toe het verkeer ter hoogte van een rotonde te laten sorteren. Deze pijlen duiden de rijstrook aan die de bestuurders moeten volgen om in door de pijlen na de rotonde aangewezen richting te rijden.

Telkens wanneer de plaatsgesteldheid het toelaat moeten vóór het kruispunt tenminste drie opeenvolgende voorsorteringspijlen worden aangebracht. De tussenafstand tussen de overeenstemmende punten bedraagt in beginsel ongeveer 20 m. De laatste pijl bevindt zich op ten hoogste 10 m van de rotonde.

De lengte van de voorsorteringspijlen bedraagt ongeveer 6,80 m (platen 53, 54, 55, 56, 57 en 58).

• **Rijstrookverminderingspijl (plaat 59 - 62)**

De rijstrookverminderingspijlen kondigen een vermindering van het aantal rijstroken aan die in de gevolgde richting gebruikt mogen worden.

De naderingsmarkering mag worden aangevuld met rijstrookverminderingspijlen; het aantal ervan bedraagt ten minste vier.

In dit geval worden zij aangebracht op de rijstroken die ophouden ten gevolge van een vermindering van het aantal rijstroken of die om één of andere reden niet meer mogen gevolgd worden. Op de rijbanen met twee rijstroken en verkeer in beide richtingen worden de rijstrookverminderingspijlen in de as van de rijbaan aangebracht.

De rijstrookverminderingspijlen zijn wit. De overeenstemmende punten van de opeenvolgende rijstrookverminderingspijlen bevinden zich tenminste op 10 m afstand van elkaar.

Op autosnelwegen is hun lengte ongeveer 5 m (platen 59 en 60).

Op niet-autosnelwegen, waar de rijstroken minder breed zijn, kan de lengte van de rijstrookverminderingspijlen teruggebracht worden tot ongeveer 3,75 m (platen 61 en 62)

• **Pijlen op het fietspad**

A. Dubbele fietspadpijl (plaat 63)

Deze markering wordt aangebracht op dubbelrichtingsfietspaden ter hoogte van een kruispunt. De pijlen waarschuwen kruisende automobilisten voor fietsers uit beide rijrichtingen. Deze markeringen zijn zowel bedoeld voor voertuigen die uit de dwarsrichting komen als voor voertuigen die de dwarsrichting inrijden.

De lengte van een enkele pijl bedraagt 1,50 m (waarvan 0,70 m voor de kop en 0,80 m voor de staart van de pijl). De basis van de kop van de pijl bedraagt 0,50 m. De tussenafstand tussen de twee staarten van een pijlenpaar bedraagt 0,35 m.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de dienstorder MOW/2012/9 van 17 juli 2012 "Tweerichtingsfietspaden op kruispunten. Dubbele pijlmarkering."

B. Voorsorteringpijl fietser (plaat 64)

De lengte van deze pijl bedraagt 2,5 m.

7. KRUISPUNTEN

• Dwarsmarkeringen – afmetingen

A. Stopstreep (plaat 69)

Een stopstreep gevormd door een doorlopende streep, haaks op de rand van de rijbaan aangebracht, duidt de plaats aan waar de bestuurders moeten stoppen ingevolge een verkeersbord "B 5" of een verkeerslicht.

Deze streep wordt aangebracht over die breedte van de rijbaan die normaal gebruikt wordt door de bestuurders die moeten stoppen. Wanneer deze streep wordt getrokken op een plaats waar een verkeersbord "B 5" staat, moet zij zodanig geplaatst worden dat de bestuurder die ervoor stopt, een zo ruim mogelijk zicht heeft op de weg waar de andere bestuurders voorrang hebben, zonder dat hij daarom geïmmobiliseerd wordt op een oversteekplaats voor voetgangers of op een oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

Deze streep is wit en haar breedte is ongeveer 0,50 m.

Vanaf de stopstreep mag facultatief een doorlopende streep (0,15 m), die de toeleidende rijbaan in twee rijstroken verdeeld, worden aangebracht.

Het opschrift "STOP" mag voor een stopstreep aangebracht worden (platen 70 en 71).

B. Streep gevormd door witte driehoeken (plaat 69)

Een dwarsstreep gevormd door driehoeken duidt de plaats aan waar de bestuurders zo nodig moeten stoppen om voorrang te verlenen ingevolge een verkeersbord "B 1".

Deze streep wordt aangebracht op de plaatsen waar de bestuurders indien nodig moeten stoppen om voorrang te verlenen. Ze wordt enkel aangebracht over de breedte van de rijbaan die deze bestuurders normaal gebruiken.

Ze is wit en wordt gevormd door driehoeken waarvan de basissen naast elkaar gelegen zijn en waarvan de top gericht is naar de bestuurders die voorrang moeten verlenen.

Deze driehoeken zijn ongeveer 0,70 m hoog en hebben een basis van ongeveer 0,50 m. Tussen de zwaartelijnen vanuit de voornoemde top moet er een tussenafstand zijn van ongeveer 0,70 m en deze tussenafstand wordt parallel met de basislijn gemeten.

De streep moet zodanig aangebracht worden dat de bestuurder die ervoor stopt een zo ruim mogelijk zicht heeft op de weg waar de andere bestuurders voorrang hebben, zonder dat hij daarom geïmmobiliseerd wordt op een oversteekplaats voor voetgangers of op een oversteekplaats voor fietsers van tweewielige bromfietsen.

De afbeelding van een (grote) omgekeerde driehoek mag vóór een dwarsligging gevormd door witte driehoeken aangebracht worden (platen 72 en 73).

Vanaf de stopstreep mag facultatief een doorlopende streep (0,15 m), die de toeleidende rijbaan in twee rijstroken verdeeld, worden aangebracht.

C. Stop recht (plaat 70)

De afmeting van de rechte markering STOP bedraagt 4 m x 2 m.

D. Stop schuin (plaat 71)

De afmeting van de schuine markering STOP bedraagt 4 m x 4 m.

E. Driehoek op rijbaan recht (plaat 72)

De afmeting van de rechte markering driehoek bedraagt 1m75 (basis) x 3m50 (hoogte).

F. Driehoek op rijbaan schuin (plaat 73)

De afmeting van de schuine markering driehoek bedraagt 1m75 (basis) x 3m50 (hoogte).

G. Driehoek op fietspad (plaat 74)

De afmeting van de markering driehoek op een fietspad bedraagt 0,21 m (basis) x 0,30 m (hoogte).

8. DIVERSEN

• Dwarsmarkeringen – afmetingen

A. Ribbelstroken (plaat 79)

De dikte van een ribbelstrook bedraagt 3 mm. De breedte bedraagt 0,50 m. Ze wordt aangebracht over de hele rijbaan vanaf 50 cm van de rand van de rijbaan. Met uitzondering van autosnelwegen worden deze op gewone wegen in het midden telkens met 50 cm open gelaten ten behoeve van motorrijders.

B. Tussenafstanden ribbelstroken (plaat 80)

Plaat 80 geeft het aantal ribbelstroken weer dat wordt geplaatst in functie van de afstand tot de gevarenzone tezamen met hun respectievelijke tussenafstanden.

C. Afremmingsstrepen (plaat 81)

De dikte van de afremmingsstreep, die vooral visueel is bedoeld, bedraagt 1 mm. De breedte bedraagt 0,50 m per streep.
Ze worden aangebracht op gelijke hoogte met de borden C43 met snelheidsbeperking.

• Markeringen van verkeersgeleiders en verdrijvingsvlakken (plaat 82 - 84)

Verkeersgeleiders mogen op de grond worden aangebracht door witte evenwijdige schuine strepen.

Deze geleiders worden afgebakend met een doorlopende witte streep met een breedte van ongeveer (plaat 82):

- 0,15 m op gewone wegen;
- 0,30 m op autosnelwegen.

De evenwijdige strepen in de geleiders zijn ongeveer 0,40 m breed, hebben een tussenafstand van ongeveer 0,60 m en vormen een hoek van ongeveer 45° met de as van de rijbaan (plaat 83). In het geval van een uitgestrekte verkeersgeleider (ten minste 50 m) mogen de evenwijdige strepen ongeveer 1 m breed zijn en een tussenafstand van ongeveer 2 m hebben (plaat 84).

Om het links of rechts voorbijrijden van verkeersgeleiders toe te laten dienen:

- op de betrokken rijstroken voor een gemarkeerde verkeersgeleider voorsorteringsspijlen aangebracht te worden;
- op de verhoogde verkeersgeleiders naar links en naar rechts gerichte wegwijzers of verkeersborden "F 21" (zie deel II - Hoofdstuk F) geplaatst te worden.

• Overgangscurve van N-rijstroken naar (N-1) rijstroken (plaat 85)

Indien op een rijbaan een rijstrook in doorgaande richting wordt ontzegd aan de bestuurders, wordt de overgang gematerialiseerd door de S-vormige bocht, overgangscurve genaamd (plaat 85). Haar lengte bedraagt 55 m en 102,5 m op wegen waar respectievelijk de hoogste toegelaten snelheid lager is dan of gelijk is aan 50 km/u en een hogere snelheid dan 50 km/u wordt toegelaten. In het diagram worden de x,y-coördinaten gegeven om de S-bocht te construeren in functie van de breedte van de te verwijderen rijstrook, nl. 3 m en 3,50 m. Indien de rijwegbreedte hier niet mee overeenstemt dan dient men de adequate overgangscurves te hanteren die in de wegenbouwkunde van toepassing zijn.

• Asverschuiving als poort – snelheidsreductie (plaat 86)

Een poorteffect is een asverschuiving door middel van middengeleider, in combinatie met andere flankerende maatregelen. Dit zorgt ervoor dat de automobilist enerzijds vertraagt. Anderzijds wordt de weggebruiker er op geattendeerd dat hij zich in een nieuwe omgeving bevindt en zijn rijgedrag moet aanpassen.

Een bocht wordt steeds ontworpen voor een bepaalde ontwerpsnelheid. Als de gereden snelheden op het wegvak hoger liggen, houdt de bocht een gevaar in voor de weggebruiker.

Om de overgang tussen de verschillende snelheidsregimes op te vangen worden een aantal bochten in serie geplaatst.

Eerst dient de lengte, waarin de S-bocht wordt gelegd, bepaald te worden in functie van de snelheid en de plaatselijke uitwijking volgens de tabel in stap 1. Op een afstand $L/2$ een uitwijking $e/2$ en $L/4$ resp. $e/4$ worden de punten uitgezet. De punten worden met elkaar verbonden door een rechte lijn.

Vervolgens worden de drie bochten getekend.

Tussen de twee S-bochten is een rechtstand (L_2) vereist.

Indien de snelheidsreductie vóór de poort wordt afgedwongen, zal de rechtstand L_2 bepaald worden door het maatgevend voertuig (trekker en oplegger of uitzonderlijk vervoer). Een rijcurvesimulatie wordt bij elk ontwerp van poorten aanbevolen.

De rechteruitwijking ten opzichte van de rand van de middengeleider is maatgevend, niet de rechteruitwijking ten opzichte van de rechterrands van de rijbaan. Ter hoogte van de poorteffecten zijn er vaak bredere rijbanen voorzien. Hierdoor is de uitwijking van de rechterrands van de rijbaan immers ruimer dan de uitwijking ten opzichte van de rechterrands van de middengeleider. Dit betekent dat het remmend karakter van de asverschuiving beter tot haar recht komt.

Bij het ontwerpen van poorten zijn de flankerende maatregelen ook van belang. De ligging van de poort moet op een logische plaats gesitueerd zijn, buiten bochten en rekening houdend met de zichtafstanden. Het profiel van de weg moet worden aangepast aan de nieuwe snelheid. Om het poorteffect te versterken zijn verticale elementen vereist en moet er voldoende aangepaste verlichting zijn.

• **Andere markeringen**

A. Aanduiding maximaal toegelaten snelheid 50 km/u – bebouwde kom (plaat 87)

De afmeting van de markering “50” bedraagt 2m40 x 1m28. Ze wordt in het midden van de rijstrook aangebracht.

B. Aanduiding maximaal toegelaten snelheid 30 km/u – bebouwde kom (plaat 88)

De afmeting van de markering “30” bedraagt 2m40 x 1m28. Ze wordt in het midden van de rijstrook aangebracht.

C. Aanduiding A21 oversteekplaats voor voetgangers (plaat 89)

De afmeting van de markering A21 bedraagt 2m40 x 1m20, met een vrije ruimte van minstens 0,50 m vanaf de rand van rijbaan of rijstrook. Deze markering wordt in witte kleur uitgevoerd.

D. Aanduiding A23 plaats waar veel kinderen komen (plaat 90)

De afmeting van de markering A23 bedraagt 2m40 x 1m20, met een vrije ruimte van minstens 0,50 m vanaf de rand van rijbaan of rijstrook. Deze markering wordt in witte kleur uitgevoerd.

E. Aanduiding A49 kruising van een openbare weg door één of meer in de rijbaan aangelegde sporen (plaat 91)

De afmeting van de markering A49 bedraagt 2m40 x 1m20, met een vrije ruimte van minstens 0,50m vanaf de rand van rijbaan of rijstrook. Deze markering wordt in witte kleur uitgevoerd.

F. Markering die een verhoogde inrichting afbakent (plaat 92)

De witte strepen van een markering die een verhoogde inrichting afbakent hebben volgende afmetingen:

- de witte langsstrepen hebben een breedte van ongeveer 0,10 m;
- de lange strepen hebben een lengte van ongeveer 1 m;
- de korte strepen hebben een lengte van ongeveer 0,40 m;
- de tussenafstand tussen twee strepen bedraagt ongeveer 0,20 m;
- de witte dwarsstreep heeft een breedte van ongeveer 0,20 m.

G. Parkeerplaatsen (plaat 93)

Van een totale verhardingsbreedte kan de rijbaan worden afgezonderd door het plaatsen van een denkbeeldige randlijn. Het aan de andere kant van de streep gelegen deel van de openbare weg is voorbehouden voor het stilstaan en parkeren, behalve op autosnelwegen en autowegen.

De denkbeeldige randlijn bedraagt hier 0,25 m want ze bevindt zich op niet-autosnelwegen (zie plaat 3). In een parkeerzone of in een parking zijn de witte dwarsstrepen, die de plaatsen afbakenen waar de voertuigen moeten staan, ongeveer 0,10 m breed. De strepen mogen worden beperkt tot de hoeken van deze plaatsen.

H. Parkeerplaatsen buiten de rijbaan (plaat 93)

In een parkeerzone of in een parking zijn de witte langs- en dwarsstrepen, die de plaatsen afbakenen waar de voertuigen moeten staan, ongeveer 0,10 m breed. De strepen mogen worden beperkt tot de hoeken van deze plaatsen.

De markering van parkeerplaatsen gedeeltelijk of volledig op de verhoogde berm is slechts toegestaan voor zover aan de buitenkant van de openbare weg een begaanbare strook voor de voetgangers blijft van ten minste 1,50 m.

De parkeerplaatsen voor een persoon met een handicap worden ruimer uitgevoerd.

Voor de minimum afmetingen van de parkeerplaatsen wordt verwezen naar het betreffende vademecum.

I. Symbool “Personen met een handicap” (plaat 94)

Naar gelang de plaatselijke omstandigheden kan een verkleind, normaal of vergroot type worden gemarkeerd.

J. Visgraatmarkering (plaat 95)

Deze markeringen worden op de eerste rijstrook van autosnelwegen aanbracht om de weggebruikers te waarschuwen om de nodige afstand met de voorligger te houden bij mist en beperkt zicht. Ze worden uitsluitend aangebracht met 45 m tussenafstand. Ze krijgen hun betekenis in combinatie met bijhorende onderstaande verkeersborden.

BIJ MIST   2 tekens ^ Max. 60 km/u

BIJ MIST   3 tekens ^ Max. 90 km/u

BIJ VRACHTWAGENS: 2^minimum

De afmeting van één markering bedraagt 4 m op 1m80.

Om te verhinderen dat deze markeringen teveel onderhevig zouden zijn aan slijtage door vrachtwagens, bedraagt de totale breedte vanaf heden 1m50 (0,30 m per been met een tussenruimte van 0,90 m).

9. TOEPASSINGEN

Deze rubriek handelt uitsluitend over de markeringen op rijbaanvakken zonder kruispunten.

Voor zover het parkeerverbod verbonden aan rijstrookmarkeringen kan aangenomen worden, dienen de rijbanen in principe in rijstroken verdeeld te worden.

Op voorrangswegen buiten de bebouwde kommen impliceert het verkeersbord "B 9" een parkeerverbod op de rijbaan, die al dan niet in rijstroken werd verdeeld. Op de rijbanen die niet in rijstroken werden verdeeld, kan een parkeerverbod opgelegd worden door middel van gele onderbroken strepen, die ter hoogte van de werkelijke rand zijn aangebracht.

Het parkeerverbod opgelegd door de verkeersborden "E 1" of "E 3" geldt zowel op de rijbaan als op de berm.

Uitzonderlijk en alleen in de bebouwde kommen mag het parkeren op een rijbaan verdeeld in rijstroken toegelaten worden door het aanbrengen van verkeersborden "E9a" of "E9b" aangevuld met een onderbord dat de uren aanduidt waartussen het parkeren toegelaten is.

• Markeringen op autosnelwegen

A. Overlangse markering (plaat 99)

Plaat 99 geeft het gebruik weer van de overlangse markeringen. Er wordt geen breedte van de rijstroken opgegeven. Hiervoor wordt verwezen naar de betreffende dienstorders.

B. Markeringen van een invoegstrook (plaat 100)

Plaat 100 geeft de markeringen weer van een inloopstrook. De lengte van de inloopstrook bedraagt 250 m + 100 m.

C. Markeringen van een oprit met verbreding van de rijbaan (plaat 101)

Plaat 101 geeft de markeringen weer van een inrit met verbreding van de rijbaan.

D. Markeringen van een afrit met versmalling van de rijbaan (plaat 102)

Plaat 102 geeft de markeringen weer van een uitrit met versmalling van de rijbaan.

E. Markeringen van een uitvoegstrook (plaat 103)

Plaat 103 geeft de markeringen weer van een uitloopstrook.

De lengte van de uitloopstrook bedraagt 100 m +150 m.

Langere uitloopstroken kunnen enkel maar bij tijdelijke maatregel toegelaten worden, in afwachting dat het knelpunt op het onderliggend wegennet wordt opgelost.

F. Markeringen van een tweesprong in de afrit van een verkeerswisselaar (plaat 104)

Plaat 104 geeft de markeringen weer van een tweesprong in de uitrit van een verkeerswisselaar. De tweesprong wordt voorafgegaan door 125 m naderingsmarkering.

G. Markeringen van een dicht bij elkaar gelegen op- en afrit (plaat 105)

Plaat 105 geeft de markeringen weer van een in- en uitrit van twee dicht bij elkaar gelegen verkeerswisselaars.

H. Overgang van 3 tot 2 rijstroken (plaat 106)

Plaat 106 geeft de markeringen weer van een overgang van 3 naar 2 rijstroken. De lengte van de overgangscurves bedragen 102,5 m. Is slechts één overgangscurve van toepassing, dan wordt hierna op verharding nog 50 m als volledig verdrijvingsvlak gemarkeerd (plaat 106 A).

Als de verdreven rijstrook langer dan 50 m voortloopt, worden telkens gearceerde vakken om de 30 m aangebracht. De bedoeling hierbij is dat men steeds vanuit het voertuig het volgende blok arceringen kan zien (plaat 106C).

Als de overgang van 3 naar 2 rijstroken overgaat in een asverschuiving bedraagt de (gemarkeerde) tussenafstand tussen de twee overgangscurves 50 m (plaat 106, B).

I. Uitrit met 2 rijstroken onderbroken streep (plaat 107)

Bij drukke verkeersknooppunten of bij afritten waar drukke afritbewegingen worden verwacht, kan een uitrit met 2 rijstroken worden voorzien. Deze uitvoering kan een grotere capaciteit verwerken dan uitvoering J. en K. (zie hierna).

J. Uitrit met 2 rijstroken doorlopende streep (plaat 107)

Om te verhinderen dat onveilige weefbewegingen gemaakt worden op een uitrit met twee rijstroken kan een ononderbroken lijn worden aangebracht die de 2 uitritrijstroken van elkaar scheidt. Er wordt geopteerd voor deze dubbele uitrit, indien er niet voldoende ruimte is voor uitvoering I.

K. Uitrit met 1 rijstrook overgaand in 2 rijstroken (plaat 107)

Als variant op een uitrit met 2 rijstroken kan de ontdubbeling van de uitrit pas na de uitvoegstrook worden uitgevoerd. Deze enkelvoudige uitrit die overgaat in twee rijstroken genereert minder capaciteit dan uitvoering I. en J. Ze wordt uitgevoerd indien er wegens plaatsgebrek geen andere oplossing is.

• Overlangse markeringen op gewone wegen

A. Rijbaan met 2 rijstroken (plaat 109)

Een doorlopende lijn wordt voorafgegaan door naderingsmarkering:

- over 75 m op rijbanen met lagere snelheid (≤ 50 km/u);
- over 150 m op rijbanen met een hogere snelheid (> 50 km/u).

B. Rijbaan met 3 rijstroken (plaat 110)

Plaat 110 geeft het gebruik weer van de verschillende rijstrookmarkeringen op rijbanen met 3 rijstroken.

C. Rijbaan met 3 rijstroken en zone voor linksafslaand verkeer buiten de kruispunten (plaat 111)

Op de rijbanen met 2 rijstroken waar nog een breedte voor een derde rijstrook ter beschikking is, kan buiten de kruispunten de middelste rijstrook ingericht worden voor de bestuurders die links afslaan. Deze zones worden in elke rijrichting onderling altemnerend aangebracht. In elke zone worden de overeenstemmende voorsorteringsspijlen aangebracht. Tussen elke zone mag er een gearceerde zone verwezenlijkt worden.

Naargelang de situatie worden al dan niet pijlen aangebracht.

D. Rijbaan met 3 rijstroken en centrale zone zonder linksafslaand verkeer buiten de kruispunten (plaat 111)

Op rijbanen met 2 rijstroken waar nog een breedte voor een derde rijstrook ter beschikking is, kan, om inhaalbewegingen te verhinderen, buiten de kruispunten de middelste rijstrook aan het verkeer onttrokken worden door middel van verdrijvingsvlakken. Naargelang doorgang al dan niet vereist is naar nabij gelegen opritten, wordt de markering tussen de verdrijvingsvlakken al dan niet doorlopend uitgevoerd.

E. Met 3 rijstroken (platen 112 en 113)

Platen 112 en 113 geven de markeringen weer in bochten op wegen met drie rijstroken.

F. Met 2 rijstroken (platen 114 en 115)

Platen 114 en 115 geven de markeringen weer in bochten op wegen met twee rijstroken.

G. Overgang van 3 tot 2 rijstroken (plaat 116)

Bij een vermindering van rijstroken wordt de snelle rijstrook beëindigd ten voordele van de trage rijstrook, met toepassing van de passende overgangscurve.

H. Overgang van 2x2 tot 2x1 rijstroken (platen 117 en 118)

Bij een vermindering van rijstroken wordt de snelle rijstrook beëindigd ten voordele van de trage rijstrook, met toepassing van de passende overgangscurve.

I. Overgang van 4 tot 2 rijstroken (plaat 119)

Bij een vermindering van rijstroken wordt steeds de snelle rijstrook beëindigd ten voordele van de trage rijstrook, met toepassing van de passende overgangscurve. De overgangscurve wordt voorafgegaan door een doorlopende lijn (minstens 150 m vooraf of vanaf het bord F97).

J. Overgang van 4 tot 3 rijstroken (plaat 120)

Bij een vermindering van rijstroken wordt steeds de snelle rijstrook beëindigd ten voordele van de trage rijstrook, met toepassing van de passende overgangscurve. De overgangscurve wordt voorafgegaan door een doorlopende lijn (minstens 150 m vooraf of vanaf het bord F97).